

คู่มือการปฏิบัติงานนิตกรปฏิบัติการ

องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ
อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ได้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง นิติกร องค์กร
บริหารส่วนตำบลลาโละ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เพิ่งเริ่มปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกรได้ ทราบถึงการจัดโครงสร้าง
องค์กร ว่างานนิติกรมีหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละงานเป็นอย่างไร ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกร มีหน้าที่ความ
รับผิดชอบในเรื่องใดบ้าง และขั้นตอนการปฏิบัติงาน รับผิดชอบอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้
เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานในองค์กร ต่อไป

นางสาวรุสนานี อามะ
นิติกรปฏิบัติการ
องค์กรบริหารส่วนตำบลลาโละ

ส่วนที่ ๑ การปฏิบัติงานของนิติกร

๑. ชื่อหน่วยงาน

งานนิติกร สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ

๒. ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ ม.๗ ตำบลลาโละ อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส รหัสไปรษณีย์ ๙๖๑๕๐ เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๓-๕๗๘ ๐๑๗

๓. เป้าประสงค์ของงานนิติกร

๓.๑ เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกฎหมายและเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่ คณะผู้บริหารและส่วนราชการทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ และผู้สนใจทั่วไป รวมทั้งเสนอแนะแนวทางเจรจา โกล่เกลี่ยและประนีประนอม ทางด้านกฎหมาย ในปัญหาต่าง ๆ ของส่วนราชการและบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ

๓.๒ เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้การสนับสนุน ประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกันใน ด้านกฎหมาย ระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ เพื่อบรรลุตาม หน้าที่และวิสัยทัศน์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ

๓.๓ เพื่อเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ ตลอดจนกฎหมายและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง กับด้านกฎหมายจากหน่วยงาน ภายนอกเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารและบริการ

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงถึง รายละเอียด ขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรมกระบวนการต่าง ๆ ของหน่วยงานและสร้าง มาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่การ บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลงานที่ได้มาตรฐาน เป็นไปตามเป้าหมาย ผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพ และบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของ กระบวนการ

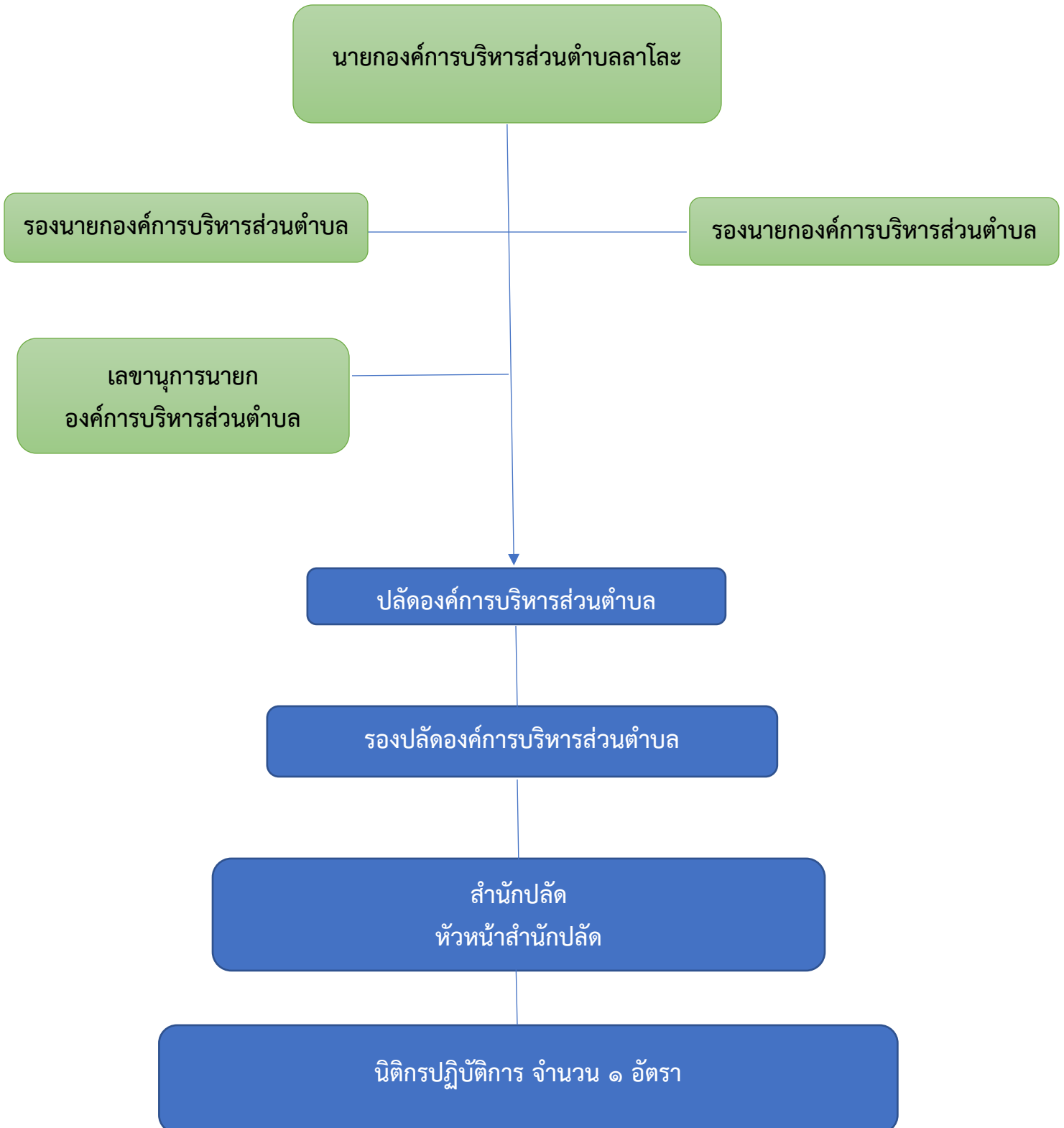
๔.๒ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติพัฒนาให้การ ทำงานเป็น มืออาชีพ และใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงการ แสดง หรือเผยแพร่ให้กับ บุคคลภายนอกหรือผู้ใช้บริการให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากกระบวนการ

๔.๓ เพื่อให้บุคลากรที่ดำเนินการเป็นมาตรฐานหรือแนวทางเดียวกัน

ส่วนที่ ๒

โครงสร้างการจัดองค์กรของงานนิติกร

งานนิติกร เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นงานในสังกัดสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ ซึ่งแสดงการจัดโครงสร้างองค์กรในสังกัดงานนิติกร ได้ดังนี้

ส่วนที่ ๓

ภารกิจของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกร

.....

ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกรในสังกัดงานนิติกรรมและสัญญา มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานรวม ๑๓ เรื่อง ดังนี้

๑. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาทางกฎหมาย

๑.๑ งานให้คำปรึกษาและความเห็นทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และ ประกาศแก่บุคคลและส่วนราชการ

๑.๒ งานวินิจฉัย ติความทางด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และ ประกาศแก่บุคคลและส่วนราชการ

๑.๓ งานวิเคราะห์ และเสนอความเห็นทางกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศต่อส่วนราชการ

๒. การร่างและพิจารณาตรวจร่างข้อบัญญัติที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปี

๓. การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการทางคดี

๓.๑ งานนิติกรรมและสัญญามีหน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งทางอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบลลาโละ หรือองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละเป็นโจทก์ฟ้อง หรือถูกฟ้องเป็นจำเลย เช่น ประสาน กับพนักงานอัยการจัดทำคำชี้แจงประกอบการทำคำให้การ เข้าร่วมในการบังคับคดี เป็นต้น

๓.๒ การสอบหาข้อเท็จจริงภายในองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ และการสอบหา ข้อเท็จจริงกรณีหน่วยงานภายนอกมอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละดำเนินการ

๔. การดำเนินการบังคับคดี

๕. การตรวจพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวินัยของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบลลาโละ

๕. การตรวจพิจารณาเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ

๗. การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

๘. การดำเนินการเกี่ยวกับการกล่าวหา การชี้มูลความผิด และข้อทักท้วงของหน่วย ตรวจสอบ

๔. การลงทะเบียนรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ ติดตามและรายงานผล

๑๐. การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนผู้บริโภคในเขตพื้นที่

๑๑. การออกหนังสือตรวจสอบสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่

๑๒. การติดตามพฤติกรรมนักโทษที่ได้รับการพักโทษ ลดโทษ และได้รับการปล่อยตัวซึ่ง พักอาศัยในเขตพื้นที่

๑๓. งานด้านธุรการ

๑๓.๑ ปฏิบัติงานสารบรรณ การลงทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ การจัดทำหนังสือ ราชการการตรวจร่างหนังสือ จัดเก็บและรักษาเอกสารที่ใช้ในการทำงาน

๑๓.๒ ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง

๑๓.๓ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น

๑๓.๔ รับ-ส่งหนังสือราชการ

๑๓.๕ ลงทะเบียนคุมหนังสือลับทั้งหมด

๑๓.๖ ทำหนังสือเวียนให้กับหน่วยงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานนิติกร กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

๑๓.๗ จัดเก็บเอกสารทั้งหมดของงานนิติกรรมและสัญญา

๑๓.๘ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๔

กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

.....

รายชื่อกระบวนการงาน	ระยะเวลาดำเนินการแล้วเสร็จ
๑. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาทางกฎหมาย	ภายใน ๓๐ วัน
๒. การร่างและพิจารณาตรวจร่างข้อบัญญัติที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี	ภายใน ๒๕๐ วัน
๓. การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการ ทางคดี	๓๐ - ๖๐ วัน
๔. การดำเนินการบังคับคดี ๔.๑ คดีแพ่ง ๔.๒ คดีล้มละลาย	บังคับคดีภายใน ๑๐ ปี บังคับคดีภายใน ๓ ปี
๕. การตรวจพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวินัยของบุคลากรใน สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ	ภายใน ๑๘๐ วัน
๖. การตรวจพิจารณาเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือการร้องทุกข์ บุคลากร ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ	ภายใน ๓๐ วัน
๗. การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของ เจ้าหน้าที่	ภายใน ๖๐ วัน
๘. การดำเนินการเกี่ยวกับการกล่าวหา การชี้มูลความผิดและ ทักท้วง ของหน่วยตรวจสอบ	ภายใน ๔๕ วัน
๙. การลงทะเบียนรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ ติดตาม	ภายใน ๑๕ วัน
๑๐. การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนผู้บริโภคในเขต พื้นที่	๒๐ - ๒๐๐ วัน
๑๑. การออกหนังสือตรวจสอบสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่	ภายใน ๗ วัน
๑๒. การติดตามพฤติกรรมนักโทษที่ได้รับการพักโทษ ลดโทษ และ ได้รับการปล่อยตัวซึ่งพักอาศัยในพื้นที่	ภายใน ๑๔ วัน

ส่วนที่ ๔

ขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกร

.....

การปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งนิติกร มีขั้นตอนในการ ปฏิบัติงาน และแผนผังในการปฏิบัติงานในแต่ละเรื่องดังนี้

๑. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาทางกฎหมาย

การพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมาย ลักษณะของงานเป็นการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ หรือ พิจารณาข้อหาหรือต่าง ๆ ที่ส่วนราชการภายในองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละเสนอเข้ามา ไม่ว่าจะ เป็นการตรวจสอบเอกสารหรือข้อหาหรือในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือเอกสารอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลลาโละ หรือเป็นเรื่องกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่ทาง ราชการเวียนให้ทราบ อาทิ มติคณะรัฐมนตรี ซึ่งในการพิจารณาตรวจสอบเอกสารหรือข้อหาหรือในแต่ละเรื่องจะพิจารณาตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ที่มีการเสนอเข้ามาว่าเกี่ยวข้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือเอกสารในเรื่องใด เคยมีการตรวจสอบหรือมีการตอบข้อหาหรือในลักษณะดังกล่าวหรือไม่ อาจใช้ดุลพินิจการตีความ ตามอักษรหรือเจตนารมณ์ของกฎหมาย กฎ ระเบียบนั้นๆ แล้วแต่กรณี หากกรณี เป็นกฎระเบียบของทางราชการ หากพิจารณาแล้วยังไม่ได้ข้อยุติ อาจหาหรือหาข้อมูลไปยังส่วน เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อยุติในเรื่องดังกล่าว อาทิ ปัญหาในทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง อาจจะต้อง หาหรือไปยังกระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้ระเบียบเป็นต้น หลังจากนั้น จะทำความเข้าใจเสนอ นายองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณา หากเห็นชอบตามความเห็นดังกล่าว ก็จะแจ้งผลการพิจารณานั้นต่อหน่วยเสนอเรื่องเข้ามาเพื่อทราบ หรือหากเป็นเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่น ๆ ด้วย ก็จะเสนอพิจารณานั้นให้ทุกส่วนราชการทราบ เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

๒. การร่างและพิจารณาตรวจร่างข้อบัญญัติที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี

๒.๑ การกำหนดผู้รับผิดชอบ นายองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้กำหนดผู้รับผิดชอบใน การดำเนินงานออกข้อบัญญัติ ซึ่งผู้รับผิดชอบจะเป็นนิติกร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ได้รับ มอบหมาย ในกรณีที่ไม่มีตำแหน่งดังกล่าว

๒.๒ การรวบรวมและวิเคราะห์สถานการณ์ด้านข้อเท็จจริงและกฎหมาย ผู้รับผิดชอบ ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงให้ครอบคลุมกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบ พร้อม ทั้งทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์กลุ่มผู้ที่จะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมมากที่สุด เพื่อรับทราบปัญหาที่แท้จริง ของท้องถิ่น รวมถึงนโยบายของผู้บริหารทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ หรือข้อกฎหมายที่ เป็นเหตุผลในการยกเว้น

๒.๓ การพิจารณาอำนาจตามกฎหมายแม่ที่ให้อำนาจ ในการออกข้อบัญญัติตามประเด็น ปัญหาสำคัญของพื้นที่นิติกรต้องตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้อำนาจใน บัญญัติในเรื่องที่เป็นปัญหาได้หรือไม่ (เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๙ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๐ เป็นต้น)

๒.๔ การเสนอขอความเห็นชอบในการยกร่างข้อบัญญัติ ผู้รับผิดชอบควรเสนอให้นายก องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความเห็นชอบในการยกร่างข้อบัญญัติ หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นชอบ เป็นอันว่าการยกร่างข้อบัญญัติ ดังกล่าวเป็นอันยุติเรื่อง โดยผู้รับผิดชอบควร ดำเนินการทบทวน ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์หรือกฎหมาย เพื่อเสนอให้ความเห็นชอบใน การยกร่างข้อบัญญัติใหม่

๒.๕ การแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างข้อบัญญัติ กรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นชอบให้มีการยกร่างข้อบัญญัติ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการยก ร่างข้อบัญญัติเพื่อดำเนินการยกร่างข้อบัญญัติโดยที่ องค์ประกอบของคณะกรรมการจะต้อง ประกอบด้วย นักวิชาการ นิติกร เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่จากท้องถิ่น อำเภอ หรือท้องถิ่นจังหวัด ผู้แทนภาคประชาชน หรือบุคลากรที่มีความรู้ทางวิชาการเรื่อง นั้น ๆ ร่วมด้วย

๒.๖ การดำเนินการยกร่างข้อบัญญัติ คณะกรรมการยกร่างข้อบัญญัติต้องดำเนินการยก ร่างโดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินและวิเคราะห์จากข้อ ๒.๒ มาประกอบการพิจารณาด้วย

๒.๗ การรับฟังความคิดเห็นร่างข้อบัญญัติ คณะกรรมการยกร่างข้อบัญญัติต้องดำเนินการ ยกร่างโดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินและวิเคราะห์จากข้อ ๒.๒ มาประกอบการพิจารณาด้วย

๒.๗.๑ สํารวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการในการแก้ปัญหาและ ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของร่างข้อบัญญัติที่จะกำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ

๒.๗.๒ เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการ เสนอความคิดเห็นและความต้องการต่อร่างข้อบัญญัติที่ได้จัดทำขึ้น ทั้งนี้ขั้นตอนการรับฟังความ คิดเห็นของประชาชน เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙

๒.๘ การพิจารณาร่างข้อบัญญัตินายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบล มีอำนาจในการเสนอร่างข้อบัญญัติเพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาข้อบัญญัติ โดยพิจารณาเป็น ๓ วาระคือ วาระรับหลักการวาระแปร ญัตติ และวาระให้ ความเห็นชอบ โดยอาจพิจารณา ๓ วาระรวดก็ได้ตามมติของสภาท้องถิ่น หากสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลไม่เห็นชอบ ร่างข้อบัญญัตินั้นก็เป็นอันตกไป โดยผู้รับผิดชอบควร ดำเนินการทบทวนเพื่อ ดำเนินการ และนำเข้าสู่การพิจารณาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภา องค์การ บริหารส่วนตำบลตามข้อ ๒.๖ แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเห็นชอบก็สามารถดำเนินการ ตามข้อ ๒.๙ ต่อไปได้

๒.๙ การลงนามเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ ภายในเจ็ดวันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มี มติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติ ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติไปยัง นายอำเภอเพื่อพิจารณา

๒.๑๐ การตราข้อบัญญัติ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ลงนามในข้อบัญญัติ

๒.๑๑ การประกาศใช้ข้อบัญญัติ เมื่อข้อบัญญัติได้มีการลงนามจากนายอำเภอแล้วให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ประกาศใช้ เพื่อให้มีผลใช้บังคับในเขตท้องถิ่น โดยนอกจากที่ได้มี กฎหมายบัญญัติไว้เป็นข้อบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ๗ วัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินมีความระบุนั้น ข้อบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับ ทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น

๒.๑๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติ เมื่อข้อบัญญัติได้มีการลงนามจากนายอำเภอ แล้วให้องค์การบริหารส่วนตำบลประกาศใช้ เพื่อให้มีผลใช้บังคับในเขตท้องถิ่นนั้น โดยนอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ๗ วัน เว้นแต่กรณี
ฉุกเฉินถ้ามีความระบุมไว้ข้อบัญญัติ นั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น

๒.๑๓ การทบทวนความเหมาะสมของข้อบัญญัติ ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากนายก องค์การบริหารส่วน
ตำบลดำเนินการทบทวนความเหมาะสมของข้อบัญญัติหลังจากที่ได้มีการ ประกาศใช้แล้วทุก ๕ ปี หรือเมื่อเห็นว่า
จำเป็นต้องมีการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกทั้งนี้ ตามพระ ราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย
พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.การรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการทางคดี

๓.๑ คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง

๓.๑.๑ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละเป็นคู่ความ การรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน เพื่อ
ดำเนินการทางคดีมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑) กรณีเป็นฝ่ายใช้สิทธิฟ้อง หรือฟ้องแย้ง ในฐานะโจทก์ หรือผู้ฟ้องคดี หลังจากได้รับเรื่องจากส่วน
ราชการเจ้าของเรื่อง นิติกรจะเป็นผู้ประสานงานกับส่วนราชการ เจ้าของเรื่องและเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องสรุป
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมูล คดีนั้นแล้วประมวลเรื่องพร้อม เสนอนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล เพื่อนำเสนอให้สำนักงาน อัยการสูงสุดจัดพนักงานอัยการดำเนินการว่าต่างองค์การบริหารส่วนตำบล
ลาโละภายในอายุความ ต่อไป

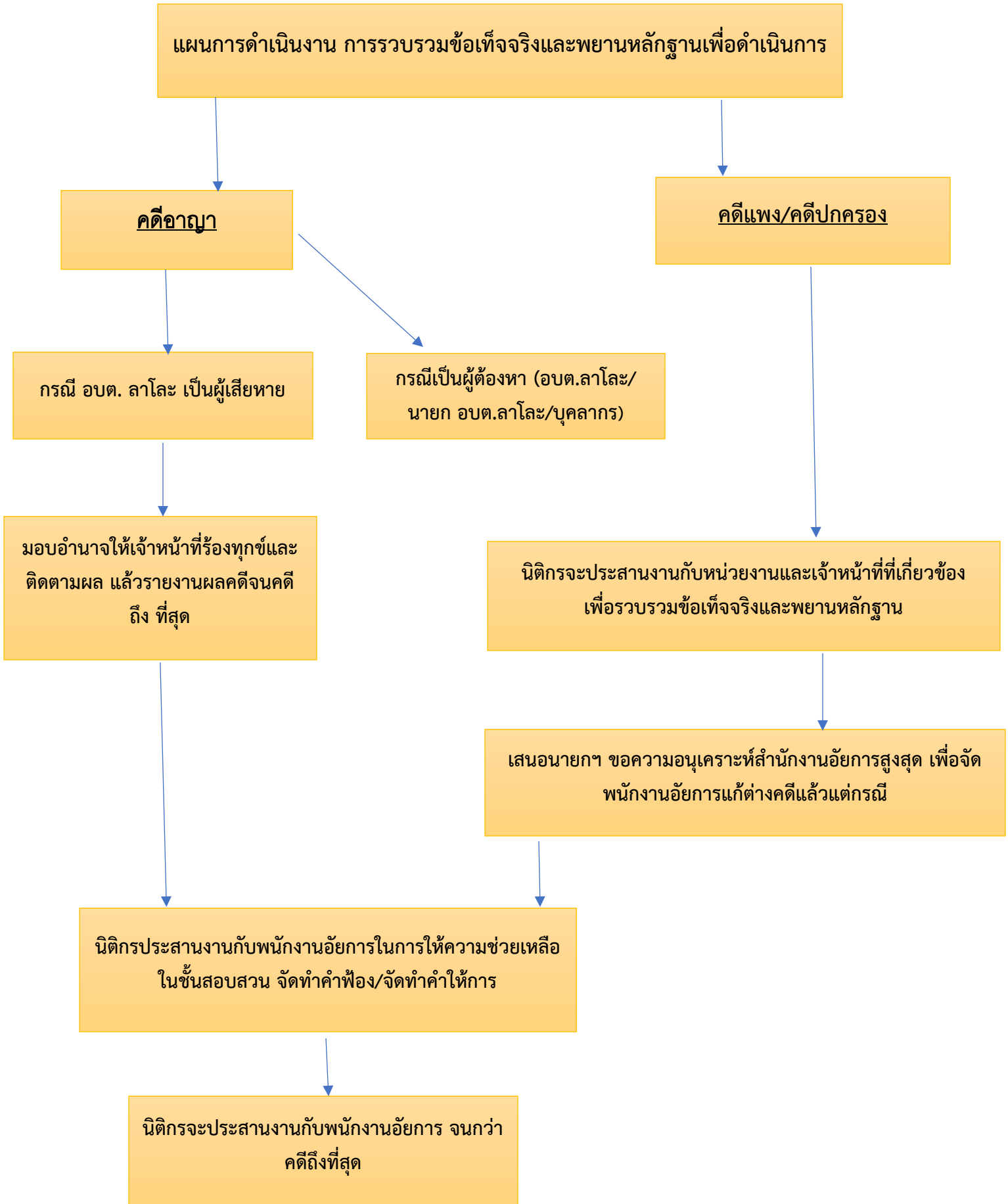
๒) กรณีเป็นฝ่ายถูกบุคคลภายนอกใช้สิทธิทางศาลบังคับให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลลาโละ กระทำ
การ หรือดเว้นกระทำการใด ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละอยู่ในฐานะ จำเลย หรือผู้ถูกฟ้องคดี องค์การบริหาร
ส่วนตำบลลาโละได้รับหมายเรียกจากศาลให้ยื่นคำให้การ นิติกรจะเป็นผู้รวบรวมข้อเท็จจริงจากส่วนราชการและ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับมูลคดี แล้วประมวล เรื่องพร้อมความเห็นเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสนอ
สำนักงานอัยการสูงสุดจัด พนักงานอัยการดำเนินการยื่นคำให้การแก้ต่างแทนองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละภายใน
ระยะเวลาที่ศาลกำหนดต่อไป

๓.๑.๒ กรณีบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละถูกฟ้องเนื่องจากการ ปฏิบัติราชการ หลังจาก
ได้รับเรื่องจากบุคลากรดังกล่าว นิติกรจะเป็นผู้ประสานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปข้อเท็จจริงแล้วประมวลเรื่องพร้อม
ความเห็นเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อ นำเสนอสำนักงานอัยการสูงสุดจัดพนักงานอัยการ ให้ความ
ช่วยเหลือต่อไป

๓.๒ คดีอาญา

๓.๒.๑ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละเป็นผู้เสียหาย นิติกรจะเป็นผู้ประสานงานส่วนราชการที่
เกี่ยวข้อง เพื่อประมวลข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลาโละมอบอำนาจให้นิติกร
ดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนใน ท้องที่ที่มูลคดีเกิดขึ้นภายในอายุความ และติดตามผลทางคดีแล้วรายงาน
ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เป็นระยะจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ทั้งนี้ หากเป็นคดีความผิดอันยอมความได้จะต้องดำเนินการ
ร้อง ทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่นายองค์การบริหารส่วนตำบล ทราบมูลคดีอาญา
นั้น ๆ

สำหรับกรณีบุคลากรถูกแจ้งความคดีอาญาหรือถูกฟ้องเป็นคดีอาญา ควรดำเนินการให้ นายกองค์การ
บริหารส่วนตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไปพร้อมกันด้วย

๔. การดำเนินการบังคับคดี

๔.๑ การบังคับคดีแพ่ง

เริ่มจากศาลมีพิพากษาให้องค์การบริหารส่วนตำบลสาครเป็นฝ่ายชนะคดีแล้ว องค์กร บริหารส่วนตำบลสาคร อยู่ในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหากจำเลย หรือผู้ถูกฟ้องคดี หรือลูกหนี้ ตามคำพิพากษาไม่ชำระหนี้ พนักงานอัยการ จะขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี และเมื่อศาลได้ออก หมายบังคับคดีแล้ว พนักงานอัยการจะแจ้งมาเป็นหนังสือให้ ดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ ตามคำพิพากษา เพื่อจะได้ยึดทรัพย์สิน आयัดสิทธิ์เรียกร้องมาขายทอดตลาด เพื่อนำเงินมาชำระ หนี้ต่อไป

วิธีการสืบทรัพย์ มีดังนี้

๑. สอบถามข้อมูลที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ไปยังงานทะเบียนราษฎร (กรณีลูกหนี้ตามคำ พิพากษาเป็นบุคคลธรรมดา) หรือกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ (กรณีลูกหนี้ตามคำ พิพากษาเป็นนิติบุคคล)

๒. การสืบทรัพย์สินทางทะเบียนทางทะเบียนราชการ จะใช้ในการตรวจสอบทรัพย์สินที่มี ทะเบียนควบคุม เช่น ที่ดิน ยานพาหนะ เงินฝากในธนาคาร สิทธิการเช่าโทรศัพท์ เป็นต้นโดยปกติ จะทำปีละประมาณ ๒ - ๓ ครั้ง แต่ ในส่วนของธนาคารอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากหน่วย เก็บข้อมูลที่สอบถามไปมักจะตอบปฏิเสธในการทำงานว่าเป็นความลับของลูกค้า

ผลการสืบทรัพย์

หากได้ข้อมูลทางทรัพย์สิน ก็จะรายงานกรมบังคับคดี เพื่อหาทางยึดทรัพย์สิน หรืออายัด สิทธิเรียกร้อง นั้น ๆ ต่อไป

หากได้ทราบเฉพาะความมีตัวตน (ยังมีชีวิตอยู่หรือยังคงประกอบกิจการอยู่) และอาชีพถิ่น ที่อยู่ก็จะเก็บ เป็นข้อมูลในสำนวนคดี

๕. การตรวจพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวินัยของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโลละ

การดำเนินการทางวินัยจะเริ่มตั้งแต่มีผู้กล่าวหาได้กล่าวหาบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโลละได้แก่ พนักงานตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโลละ ว่ากระทำความผิดทางวินัย โดยการกล่าวหาที่กระทำ เป็นลายลักษณ์อักษร หรือทำหนังสือเสนอต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นโดยลำดับจนถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโลละ นิติกรจะพิจารณาข้อกล่าวหาเหล่านั้นว่า มีลักษณะอย่างไร เป็นข้อกล่าวหาซึ่งมี พยานหลักฐานเพียงพอที่จะชี้ชัดได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยจริงตาม ข้อกล่าวหาหรือไม่ ส่วน การชี้มูลความผิดทางวินัยของหน่วยตรวจสอบ (เช่น ป.ป.ช., สตง. เป็นต้น) นั้นถือว่าเป็น พยานหลักฐานในเบื้องต้นแล้ว นิติกรต้องตั้งเรื่องให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโลละดำเนินการ ทางวินัยทันที ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย โดยไม่ต้องสอบข้อเท็จจริงอีก สำหรับ ขั้นตอนการพิจารณาข้อกล่าวหา มีดังต่อไปนี้

กรณีข้อกล่าวหาที่มีมูลความผิดจริงตามประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดนราธิวาส หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือ ประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดนราธิวาส เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง หากเป็นมูลความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและมีมูล ว่า กระทำความผิดจริง โดยอาจมีคำรับสารภาพของผู้ถูก กล่าวหา ก็จะพิจารณาว่ามูลความผิดในลักษณะดังกล่าว นั้น นายก องค์การบริหารส่วนตำบล เคยพิจารณาลงโทษในฐานะใด ก็จะเสนอให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาลงโทษ ในฐาน เดียวกันหรือให้เป็นมาตรฐานแบบเดียวกัน โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

กรณีข้อกล่าวหาที่ ไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ ก็จะเสนอต่อนายกฯ เพื่อมอบให้ผู้ถูก กล่าวหาได้โต้แย้ง ทักล้างข้อกล่าวหา และชี้แจงว่าข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหา เป็นประการใด หรืออาจทำความเข้าใจ เสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องในการดำเนินการ สอบสวนจะรวบรวมพยานหลักฐานทั้ง ที่เป็นเอกสารและบุคคลคำให้การต่าง ๆ นำมาประกอบเข้าด้วยกัน และ สรุปว่าข้อเท็จจริงตามข้อ กล่าวหา นั้นเป็นประการใดหากพิจารณาแล้วไม่มีมูลความผิดทางวินัย ก็จะเสนอต่อนายก องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อยุติเรื่องที่สอบสวน หรือมีมูลความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง นายก องค์การบริหารส่วน ตำบลเพื่อพิจารณาลงโทษตามมาตรฐานที่เคยลงไว้โดยทำคำสั่งลงโทษเสนอ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงนาม แล้วแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบต่อไป

ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นว่าพฤติการณ์เป็นความผิดทางวินัยร้ายแรง และจะเสนอลงโทษทางวินัย ในการ ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าว จะต้องให้หลักประกันความเป็นธรรมแก่ผู้ถูก กล่าวหาตามพระราชบัญญัติวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

กรณีพิจารณาแล้วปรากฏว่ามีมูลความผิดวินัยร้ายแรง ก็จะเสนอต่อนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเพื่อ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง และดำเนินการขั้นตอนการสอบสวน เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วเสนอ สำนวนการสอบสวนต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อ พิจารณาสั่งการ กรณีที่ต้องมีการลงโทษทางวินัยก็จะ ลงโทษเสนอให้นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลลงนาม จากนั้นให้แจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบต่อไป

๖. การตรวจพิจารณาเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือการร้องทุกข์ของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล โละ

๖.๑ เรื่องอุทธรณ์ของบุคลากร

กรณีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดนราธิวาส ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง โดยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัด นราธิวาส เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์ และการ ร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๙

๖.๒ เรื่องร้องทุกข์ของบุคลากร

กรณีเมื่อมีบุคลากรผู้ใดเห็นว่า ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ ถูกต้องตามกฎหมาย หรือปฏิบัติให้เกิดความคับข้องใจต่อตน บุคลากรผู้นั้นอาจร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพนักงาน ส่วนตำบล จังหวัดนราธิวาสภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้อง โดยการร้องทุกข์และการ พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดนราธิวาส เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๙

๗. การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นกับทรัพย์สินของทางราชการ ไม่ว่าจะเป็นการทุจริตหรือ การสูญหาย หรือเสียหาย ก็ตามโดยการสูญหายหรือเสียหายนั้นจะเป็นการกระทำโดยจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อหรือเป็นกระทำของ บุคคลภายนอก พนักงานตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง ตามภารกิจ หรือพนักงานจ้างทั่วไปก็ตาม ขั้นตอนในการ พิจารณาจะพิจารณาจากเรื่องที่ว่า ราชการรายงานเหตุการณ์เข้ามาว่า กรณีความสูญหายหรือเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบ ทางละเมิดแล้วหรือไม่ หรือมีผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วหรือไม่ หากว่ายังไม่ปรากฏตัว ผู้กระทำให้เกิดความสูญหายหรือเสียหายนั้น หรือยังไม่มีผู้รับผิดชอบในความสูญหายเสียหายดังกล่าว ก็จะเสนอ นาย กองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามขั้นตอนดังนี้

๗.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลสภาชุดแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาว่า ความเสียหายดังกล่าวมี เหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือไม่ หากเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการ กระทำของเจ้าหน้าที่ ให้เสนอ นาย กองค์การบริหารส่วน ตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงรับผิดชอบทางละเมิด แต่หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุแห่ง ความเสียหายไม่ได้เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่ให้รายงาน นาย กองค์การ บริหารส่วนตำบล

เมื่อได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดควรดำเนินการให้นาย กองค์การบริหาร ส่วนตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไปพร้อมกันด้วย โดยทั้งนี้ ผลสรุป อาจเป็นการกระทำอย่างไม่มีร้ายแรง และหากปรากฏว่าได้มีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทางละเมิด แล้วอาจถือเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษทาง วินัยได้

๗.๒ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดพิจารณาดำเนินการสอบสวน โดยรวบรวม พยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งจากบุคคลและเอกสาร ตลอดจนหลักฐานการแจ้งความ ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนผู้มี อำนาจ

๗.๓ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ประมวลหลักฐานต่าง ๆ ที่ รวบรวมได้ประกอบ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ว่ากรณีต้องมีผู้รับผิดชอบ ปรากฏว่าความสูญเสียเสียหายนั้นเกิด จากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าหน้าที่ ก็จะทำความเข้าใจเสนอนายกองค้การบริหาร ส่วนตำบล เพื่อพิจารณาให้ยุติเรื่องแล้ว รายงานให้เสนอนายกองค้การบริหารส่วนตำบลว่า ผิดทางละเมิดคือใคร และ จะต้องชดใช้ความ เสียหายที่เกิดขึ้นอย่างไรแล้วรายงานให้กระทรวงการคลังพิจารณา